

Naročnina

knj. letno 30 Din, polletno 15 Din,
za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna šte. 1 Din

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti
telefon številka 8.

Štev. rač. pošne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani; cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15%, dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

V. LETO

Murska Sobota, 9. februarja 1936.

ŠTEV. 6

Kredit

Kredit je beseda, ki izginja vedno bolj iz našega poslovnega življenja. Kmalu bo to pojma za preteklost, za nekdanje čase, ki se jih skušamo danes zaman ustvarjati in zdrobiti usoden oklep krize, ki nas tišči vedno bolj k tlom.

Kakor je staro človeštvo, tako je stara beseda kredit. Prvotno posojanje življenskih potrebščin, živine, orodja je praoblika kredita. Tako zaupanje je slonelo na medsebojnem prijateljstvu — danes meni, jutri tebi — dokler niso prišli poedinci na misel, da je to najlepša priložnost za okoriščenje, ter so za izposojeno blago zahtevali tudi gotovo odškodnino. Sebičneži so šli še dalje, ter prisilili svoje upnike, da so n. pr. za eno merico pšenice zahtevali ob povračilu kar dve. Tako so nastali krvosesi in odeluhi, ki jih naše ljudstvo imenuje tudi „zelenaši“.

Prvotni način plačevanja blaga z medsebojno zamenjavo, je nadomestil denar. S številčnim porastom ljudstva in z razvojem proizvodov se je povečala medsebojna trgovina, povečala se je potreba po gotovini, posebno kredita. Za izvršitev teh poslov je nastal poseben stan: trgovski.

Medsebojna zamenjava blaga, na kar so bili dolgo časa navezani kmetje, je postala odveč. Danes trgovina posreduje prodajo vseh proizvodov: kmečkih, obrtniških in industrijskih. Za ta posel pa je potrebno mnogo več denarja, nego ga ima trgovec, ter se je danes skoro nemogoče misliti trgovsko poslovanje brez potrebnega kredita.

To dejstvo je narekovalo ustanovitev nove ustanove, ki se peča z dajanjem kreditov. To so banke. Ustanovili so jih poedinci ali družba imovitih ljudi. Potrebe kredita so hitro narastle. Denar pa se je v banke stekel po delničarjih pa tudi po vlagateljih, ki so nalagali svoje prihranke, da jim bodo v pomoč za poznejše čase.

Kreditno poslovanje je preprežlo vso zemljo. Vsa civilizacija današnjih dni je nastala z pomočjo kredita. Svetovna vojna je načela in pretrgala tudi kreditne zveze. Nekateri države niso več priznale dobljene kredite, druge

so se reševale z inflacijo in vse to na račun medsebojnega goljufanja. Vse to je dovedlo, da so se meje posameznih držav zaprle. Banke so začele propadati, kar je seveda splašilo vlagatelje, dokler niso nekega dne prihrumeli k blagajnam in zahtevali svoj vložen denar. Zaman. Večjih krivic si vlagatelji niso mogli predstavljati. Tožbe proti bankam so se vrstile in slednjič so prišle banke pod zaščito zakona. Razumljivo je, da banka ne more vsem vlagateljem naenkrat izplačati, saj ni shranila njih denar v blagajnah, ampak ga je posodila naprej za visoke obresti, od katerih imajo vlagatelji svoj pravičen delež. Izplačilo vlog se zato ne more izvršiti takoj, ampak postopoma. Isto je z onimi, ki so vzeli od banke posojilo. Če bi banke vse svoje dolžnike kar čez noč rubile, bi se morale vse nepremičnine dolžnikov prodati mnogo pod ceno prave vrednosti. Dolžniki bi postali berači a nobenemu ne bi bilo pomagano. To je gotovo tudi razlog, zakaj država ni uvedla splošno zaščito. Dolžnikom se bi odvzele vse

možnosti, da bi kedaj mogli plačati svoje dolgove.

V takih okoliščinah je onemogočen vsak kredit. Izpraznile bi se tovarne in delavnice, beda bi priklopela do vrhunca. Zopetna uvedba zdravega kredita je danes najvažnejša naloga države. Kredit je delo ljudstva, ljudje so ga postavili in zrušili, ljudje mu morajo dati zopet življensko obliko.

Banke izplačujejo stare vloge z pomočjo vrnjenih posojil. Novih vlog pa ni, zato je posel vedno bolj otežkočen. Kar jih pa je, so vložene z pogojem, da vlagatelji dobijo denar takoj vrnjen ko to zahtevajo, a najkasneje v treh mesecih. Vsled tega tudi banke dajejo le kratkoročna posojila ob vsestranskem jamstvu. S tem je že naprej onemogočeno najširšim plastem ljudstva, da bi se okoristilo od razpoložljivih kreditov.

Da bo ljudstvo doseglo zopet pravo blagostanje, ki je zakoreninjeno v naših zadolženih kmetijah, v delavnicah in tovarnah, ki pošiljajo delavce na ceste, je potrebno urediti naš denarni trg in dati življensko silo kreditu. Vse drugo pride samo od sebe.

POLITIKA

Knez namestnik Pavle je prispel na svojem povratku iz Londona v Pariz, kjer se bo sestal z vodilnimi francoskimi državniki v svrhu važnih političnih razgovorov. V Parizu so ga svečano sprejeli.

Dragoljub Jovanović je imel v Knjaževcu napovedano politično zborovanje. Zborovalci pa so začeli kričati, da ga nočejo poslušati in ga začeli obmetavati z jajci. Shod je na to policija razpustila.

Iz poslanskega kluba JRZ sta bila izključena poslanca Djurović in Jovanović.

Narodna skupščina se je pretekli ponedeljek zopet sestala k rednemu zasedanju. V prvi polovici seje so tudi tokrat skušali opozicionalni poslanci motiti redni potek zasedanja. Slednjič je bila sklicana konferenca šefov parlamentarnih klubov. Sestanka se je udeležil tudi predsednik vlade dr. Stojadinović. Na sestanku naj bi se dosegel sporazum o nadaljnjem delu Narodne skupščine. Pogajanja se bodo še nadaljevala.

Poslanski klub JRZ je na svoji zadnji seji izrekel popolno zaupnico

za dosedanje delo predsedniku vlade in članom izvršilnega odbora, tako glede vodstva državne politike, kakor glede organiziranja JRZ.

Poslovni odbor združene opozicije je imel važno sejo v Zagrebu, o kateri so delegati izjavili, da so z doseženimi rezultati v Zagrebu zadovoljni in da so bili razgovori na drugem sestanku mnogo bolj uspešni kakor na prvem.

V finančnem odboru se je pričela načelna razprava o predlogu državnega proračuna za leto 1936-37. Pri tej je govoril tudi slovenski poslanec Mohorič, ki je opozarjal na katastrofalni položaj, ki je nastal v naši banovini zaradi izvajanja sankcij proti Italiji. Opozarjal je vlado na to, da je 12 ura, da se Sloveniji priskoči na pomoč, ker bo slovensko gospodarstvo sicer popolnoma omagalo.

Na seji ministrskega sveta so med drugimi vprašanji uredili tudi uredbo o pobiranju dolžnega davka iz dobe do konca leta 1932. Ta uredba določa, da smejo dolžni davek plačati kmetje in majhni obrtniki s koruzo namesto z denarjem.

Z odlokom finančnega ministra je podaljšan redni rok za davčne prijave pridobnine do vštete 15. febr. t.l.

Notranji minister je na podlagi zakona o občinah predpisal uredbo o izločitvi kraja Lipa iz občine Odranci in priključitvi k občini Turnišče.

Pričenši s prvim aprilom bo po odloku ministra za socialno politiko v vseh državnih bolnišnicah ukinjeni I. in II. bolniški razred tako, da bo v vseh samo III. razred.

Zadnje potovanje avstrijskega zveznega kancelarja v Prago ter napovedani obisk češkoslovaškega ministrskega predsednika na Dunaju so povzročili v rimskih političnih krogih veliko vznemirjenje. Da ne bi ostala Italija osamljena, je takoj začela pogajanja z Nemčijo ter ji obljubila za ceno sporazuma, da pusti Avstrijo na cedilu. Nekateri listi že vedo poročati da je bil med Nemčijo in Italijo dosežen tajen politični, gospodarski in trgovinski sporazum.

V Egiptu je prišlo zopet do velikih političnih demonstracij, ki jih vpričarjajo predvsem visokošolci. Pri zadnjih dijaških izgredivih je bilo ranjenih nad 100 ljudi.

Svečana proslava tretje obletnice Hitlerjevega režima je bila v vsej Nemčiji.

Pri zadnji proračunski razpravi v poljskem parlamentu, je zunanji minister Beck izjavil, da bo tudi Poljska zahtevala kolonije.

Bivši grški regent in politik, general Kondilis je pred dnevi nenadoma umrl, zadet od srčne kapi. Vest o njegovi nenadni smrti je napravila velik vtis na vse grško prebivalstvo. Pokopali so ga z največjimi častmi.

Avstrijske oblasti so na Dunaju odkrile tajno politično organizacijo, ki je imela svoj sedež v neki tovarni za obutev. V zvezi s tem odkritjem so aretirali 118 oseb. Nekateri pravijo, da gre za hitlerjevce, drugi pa zopet za komuniste.

Angleška vlada je sklenila zvišati številčno stanje vojaštva na 500.000 mož. S tem se bodo izdatki za narodno obrambo povečali za 360 milijonov funtov. Poleg tega bodo zgradili še 158 novih ladij in 2000 novih letal vseh tipov.

Na severnem bojišču Abesinci po malem napadajo, v večje borbe pa se ne spuščajo. Na nekaterih mestih so dosegli znatne uspehe.

V Addis Abebi, glavnem mestu Abesinije, je bila razglašena stroga pripravljenost, ker obstoji nevarnost nadaljnega prodiranja Italijanov. Vojska

100.000 Abesincev koraka v pospešnih pohodih na južno fronto, da vrže Italijane nazaj.

Na vseh frontah vlada trenutno mir. Tako Abesinci kakor Italijani premeščajo na veliko čete za nova bojevanja.

Ras Desto, ki se je moral umakniti na južnem bojišču, je moral odstopiti od svojega položaja. Za kazn za njegov poraz, ga bo cesar poslal v samostan.

Italijani so imeli v Temblenu in pri Makali skupno 3000 mrtvih in okrog 4000 ranjenih. Abesinci so zaplenili 30 poljskih topov, 174 strojnic, veliko število pušk, 18 tankov ter mnogo municije in mul.

Za dobo dveh let se je z petrolejem preskrbela Italija.

Nadaljnih pet letnikov rezervistov je vpoklicala italijanska vlada pod orožje. Z mobilizacijo teh letnikov bo mobilizirana vsa italijanska vojna mornarica, ki bo v par dneh v celoti v vojnem stanju.

Brezplačen zdravniški pregled

V smislu navodil protituberkulozne zveze v Ljubljani, je sklenila krajevna protituberkulozna liga v Murski Soboti, da se bodo odslej pregledali v dispanzerju brezplačno in sicer:

- 1) Člani OUZD v napotnico pristojnega uradnega zdravnika,
- 2) siromašni, ki to dokažejo z ubožnim spričevalom in podpisom banovinskega zdravnika, da je pregled v dispanzerju potreben.

Vsi drugi morajo pred preiskavo pristopiti kot člani Protituberkulozne lige in plačati letno članarino Din 12, katero se rabi za delno kritje stroškov, ki nastanejo radi uporabe laborat. materiala, elektr. toka ter rentgena.

Prisiljeni smo bili to storiti, ker se javijo posamezniki, ki nimajo niti sledu bolezni na pljučih in s tem izkoristijo brezplačen rentgenski pregled.

Dispanzer se vzdržuje iz prostovoljno nabranih prispevkov (članarine) in skromni zneski ne dopuščajo, da bi se popolno brezplačno pregledovali tudi tisti, ki so zmožni prispevati dispanzerju letno Din 12. Ponovni pregledi onih, ki so plačali letni prispevek ter njih svojcev, je v letu brezplačen. *Vodstvo dispanzerja.*

Zadnja pot angleškega kralja Jurija V.

Veličasten je bil pogreb kralja Jurija V. v torek dopoldne. Množico, ki je tvorila špatir v Londonu, cenijo na milijone ljudi. Iz westminstrske katedrale, kjer so se ob 8. dopoldne poslovili od trupla člani kraljeve rodbine, je bilo truplo prenešeno na lafeto in nato se je začel pogreb, ki je trajal nad tri ure. Truplo so prepeljali na kolodvor, nato pa v Windsor, kjer so ga položili v grobnico angleških kraljev k zadnjemu počitku. Na čelu spreveda je korakal kraljevi glasnik, za njim so se razvrstili oddelki vseh vrst angleške vojske in mornarice. Njim so sledili generalni štab, admiraliteta in generaliteta, med katerimi je bilo 20 maršalov. Nato je šla duhovščina, tik za njo pa je 120 mornarjev in vojakov vlekel lafeto s krsto. Za krsto je nosil zastavonoša kraljevi prapor, kateremu so sledili 4 kraljevi glasniki. Nato je šel v admiralski uniformi kralj Edvard VIII. in njegovi bratje, višji uradniki kraljeve hiše ter tuji vladarji, princi in zastopniki tujih držav. Za pogrebom je šlo 6 kraljev, 9 prestolonaslednikov, med njimi italijanski, ter 30 princev, med njimi tudi knez-namestnik Pavle. Za njimi so šli zastopniki državnih poglavarjev, sovjetsko Rusijo pa sta zastopala Litvinov in Tuhačevski. V kočiji jim je sledila kraljica Mary ter princeze. Za dvornimi kočijami so šla odposlanstva tujih vojsk. Ob vsej 20 milj dolgi progi do Windsora je tvorila gosta množica špalir. Ko so po kratkih cerkvenih obredih položili pokojnega kralja k zadnjemu počitku, je zavladal po vsem britanskem imperiju dveminutni molk.

Blagajniški boni

Finančni minister je izjavil:

V javnost bodo prišli blagajniški boni v skupnem znesku 500 milijonov dinarjev. Ti boni se bodo pričeli verjetno izdajati ob koncu prve polovice meseca februarja. Za naš denarni trg pomenijo novost. Boni se bodo ponudili onim, ki imajo gotov denar, ki ga pa iz kakršnegakoli razloga ne morejo direktno staviti gospodarstvu na razpolago. Odredilo se bo, da se boni izdajo za 1. marec na tri mesece. Korist bo dvojna. Oni, ki imajo gotovino, jo bodo lahko dali državi na razpolago proti obrestim, država pa bo lahko to gotovino stavila na razpolago narodnemu gospodarstvu. Državni zavodi ne bodo sodelovali, ker bo imetnikom bonov dana možnost, da bone pri državnih zavodih po potrebi eskontirajo.

Bankovci po 500 Din

Vlada bo v kratkem izdala bankovce po 500 Din. Te novčance nimajo nikakega inflacijskega značaja. Kljub temu pa so se v javnosti pojavile neke govorice o inflaciji. Povod za izdajo bankovcev po 500 Din je dalo naše gospodarstvo samo, ker se je kupna moč dinarja povečala in zaradi tega zlasti v manjših krajih bankovci po 1000 Din čisto niso uporabni, ker jih spričo pomanjkanja drobiža ni mogoče zamenjati.

Sklicanje banskega sveta

Banovinski svet naše banovine se sestane dne 17. februarja 1936 ob 10. uri dopoldne v Ljubljani.

Predmet zasedanja bo:

- 1.) Predlog banovinskega proračuna za leto 1936/37.
- 2.) Sklepanje o noveli k uredbi o občinskih uslužbencih.

3.) Sklepanje o uredbi, s katero se izpreminja in dopolnjuje uredba o sestavi kandidatnih list, o sestavi in poslovanju volilnih odborov in o glasovalnem postopku pri volitvah občinskih odborov v dravski banovini.

Bolničarski tečaj.

Bolničarski tečaj sreskega odbora Rdečega križa v Murski Soboti, ki se je začel dne 14. okt. 1935 se je končal dne 26. jan. 1936.

Tečaj je obiskovalo 23 žensk in 23 moških, skupaj 46. Diplomski izpit pred komisijo je napravilo 25 obiskovalcev in sicer: Abakumova Lidija, Brandieu Marija, Belčič Nikica, Ciglar Marija, Forjan Irma, Fürst Greta, Godina Iva, Goričan Gizela, Herbst Erika, Hajnal Ana, Krčmar Emilija, Novak Tatjana, Plöchl Ilonka, Serdt Marija, Ambrožič Jernej, Cipot Štefan, Filsar Franjo, Grabar Štefan, Lepoša Ivan, Marič Koloman, Marič Štefan, Šavel Štefan, Zrinski Karel, Sinic Bela, Noršič Franc. Ostali obiskovalci izpita niso položili, nekateri pa so pred izpitom izstopili.

Na tečaju so predavali: g. sreski načelnik Lipovšek Gašpar, Rdeči križ in njegove naloge, 2 uri; g. sreski san. ref. Dr. Gregorc Albin: Vojni strupi, 5 ur; g. primarij in vodja bolnice Dr. Brandieu Silvij: Organizacija zdravstvene in bolničarske službe, nega bolnikov in administracijo v bolnici, 60 ur; g. Dr. Brezovnik Vladimir, primarij v bolnici: Prva pomoč v nesrečnih slučajih in nego bolnika, skupaj 65 ur; g. banovinski zdravnik Dr. Vučak Štefan: Higijena in kužne bolezni, 12 ur; g. sekundarij bolnice Dr. Gulič Vladimir: Anatomijo in fiziologijo, 12 ur.

Teoretična predavanja so se vršila v učni sobi na drž. narodni šoli, praktične vežbe pa v bolnici.

Razdelitev diplom in prisega diplomiranih bolničarjev(k) se vrši dne 16. febr. 1936 ob 11. uri na sreskem načelnstvu v sobi g. sreskega načelnika. Diploma daje pravico za poklic dobrovoljne sestre in dobrovoljnega bolničarja.

Magerldž.

V Torgsinu.

(Nadaljevanje)

In ko je sirota vidla, da se ji približuje vratar, v stari temni uniformi z dolgo brado, je tiho zapustila Torgsin. — Zopet je bila na ulici in se pomešala med množico, ki se je nabrala pred izložbo in željno gledala na razstavljene dobrrote...

Nad "Torgsinom" je ležalo nekaj mrkega. Tragičnega: trgovina, katere obrt se je večal v razmerju z naraščajočo bedo in lakoto. Strah in trepet vseh pa je bilo vodstvo te ustanove. Naduti obraz ženske je bila svetinja, trgovina je bila tempelj v katerem se je vsakdo klanjal, kdor je prestopil prag.

Slednjič je tudi kapetan Andrejev prišel na vrsto.

"Hotel bi prodati zlato. Imam ga precej." Razvil je svoj zavitek. Iz njega je vzel model ladje, ves iz zlata, izdelan do najmanjših detajlov. Na prednjem delu se je celo videl napis "Kača".

Ženska v blagajni se je nehote dvignila. Strokovnjak ob njej se je takoj lotil točnega pregleda ladjice. Ko si je snel očala si je stisnil k očesu povečalno steklo.

"Morali boste k poslovodji", je rekel.

Poslovodja je bil prijazen in mu v smehu naračeval:

"S tem pa moramo k ravnatelju".

Napotili so se k njemu. Zlata ladjica je ležala na blaznici kraj njih ko so se peljali v vozu do direktorjevega stanovanja. Ko se je voz ustavil pred glavno zgradbo GPU, se je kapetan Andrejev nasmehnil:

"Tako sem si mislil, da tukaj stanuje direktor."

Odvedli so jih h komandantu, ki je takoj začel zzzlišati kapetana Andrejeva.

"Kje ste dobili toliko zlata, — mar ne veste, da je zlato vladi potrebno?"

"Imam potrdilo!" je odgovoril kapetan Andrejev in pokazal dokument. Komandant je pazljivo čital.

"Aha! Ladjico ste dobili za dar".
"Da! Od nekega ameriškega parobroda. Na njem je izbruhnil požar in jaz — jaz sem tem ljudem napravil majhno uslugo."

"To se pravi, da ste rešili moštvo in potnikom življenje."

"Majhna usluga", je zašepetal kapetan Andrejev. Za hip je bilo vse tiho. Bilo je kakor, da bi komandant o nečem razmišljal.

"Zakaj pa niste to že prej prodali?" ga je nenadoma vprašal.

"Preveč dragocen spomin mi je bil. Tako je lepa, tako lepo je izdelana, tako precizno. Nisem se mogel od nje ločiti. To je točna kopija one ladje, katere sem bil poveljnik pred 20 leti."

"A zakaj jo hočete sedaj prodati?"

"Moram. Glad me sili do tega. Moja žena in otroci umirajo od lakote."

Neki uradnik je prinesel sveženj aktov. Komandant je nezaupno pogledal na Andrejeva.

"Pri vas je bila že hišna preiskava. Enkrat ste bili že zaslišani."

"Takrat sem prosil, da bi mi pustili ladjico. Rekel sem, da je model iz bakra in da nobenemu ne bi koristil. Zato so mi ga takrat pustili."

Komandant je odložil akte in vrnil kapetanu njegove dokumente.

"Lahko bi vas takoj aretiral radi lažljivih izjav. Zlato bi smel zapleniti in vas obtožiti. Upoštevač izredne prilike ne bom tega napravil. Zaukazal bom, da se vam izplača tretina vrednosti v bonih "Torgsina".

Komandant se je pokroviteljsko nasmehljaj. Kapetan Andrejev se je hladno poklonil in zapustil sobo.

Popoldne je šel kapetan v "Torgsin". Ko je nakupoval potrebščine mu je bilo, kakor da bi prodajal svojo dušo in bilo ga je sram.

Brez besed je pustil nakupljene stvari doma ter odšel. Ni jedel z njimi, ni bil več lačen...

Gasilski tečaji

V gasilski župi sreza M. Sobota, so se vršili v minulem mesecu gasilski strokovni tečaji in sicer v Šalovcih, Mačkovcih, Strukovcih, Tišini, Fokovcih, Rogaševcih, Martjancih, Puncovcih in Murski Soboti, za okoliške čete teh krajev. Skupno se je tečajev udeležilo 699 gasilcev. Zanimanje za tečaj je bilo povsod veliko.

Predavatelji se vsem udeležencem za izkazano pozornost ob razlagi snovi,

ki se je na tečajih obravnavala, iskreno zahvaljujejo ter žele, da si to ohranijo v trajnem spominu in jo v slučaju potrebe uspešno uporabijo.

Le zvežbangasilec bo, z pridnostjo in dobro voljo, primernim orodjem, za katerega je treba vedno skrbeti, v stanu nuditi bližnjemu potrebno pomoč.

V prostovoljnem gasilskem poklicu, naj ne išče nobeden član koristi. Izvršeno dobro delo naj mu bo v zaščeno in vsaj ustanovi v ponos.

Občni zbor Sokolskega društva Murska Sobota se vrši — vsled prireditve prostovoljne gasilske čete v M. Soboti — **v nedeljo, dne 9. febr. 1936** ob 20. uri v veliki dvorani Sokolskega doma v M. Soboti.

Pozivamo vse članstvo, da se istega polnoštevilno udeleži.

Zdravo!

Uprava Sokolskega društva M. Sobota.

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

— **Za nabavo rešilnega avta** Rdečega križa v Murski Soboti so darovali: Kmečka hranilnica v Murski Soboti 200 Din, g. Veržek Aladar, šol. upravitelj v Hodošu 100 Din, Evang. žensko društvo v Murski Soboti 100 Din, Bako Karol, šolski upravitelj v Strukovci 50 Din. Odbor se vsem darovalcem za plemeniti dar najiskrenejše zahvaljuje.

— **Velika maškerada.** Kakor vsako leto, bo tudi letos priredil tuk. Sokol v vseh prostorih svojega doma, na pustni torek, t. j. 25. t. m. veliko maškerado. Na večeru bo sodeloval pomnožen jazz orkester. Po pripravi sodeč, bo po dolgem času prva večja tovrstna prireditev v zadnjem času, zato smo prepričani, da bo tudi obisk temu primeren.

— **Lutkovna predstava.** V nedeljo popoldne, ob običajni vstopnini, v pripori lutk. odsek tuk. Sokola dve burki: „Gasparček med vrati“ in „Razbojnik na gradu“. Stariši privedite Vašo deco, da se bo od srca nasmejala in preživela nekaj prijetnih uric v družbi burkastega Gasparčka.

— **Sportni ples.** Za nami je prireditev S. K. Mure, ki je zapustila pri vseh številnih obiskovalcih najboljši vtis. Velike priprave in trud, ki so ga položili člani kluba v organizacijo plesa, se je vsestransko poplačal. Devizi primerno, „Jadransko noč“, je bila okusno okrašena velika dvorana Sokolskega doma. Pa tudi vsi ostali prostori so s svojo domačnostjo vplivali na obiskovalce, da je že kmalu po početku plesa zavlada povsod največja razgibanost in vsesplošno razpoloženje. Le žal, da vsi veliki prostori Doma, niso mogli sprejeti vseh vsi publiko in zaradi prenatrpanosti je moral marsikateri oditi. Velik delež pri lepem uspehu pa ima naš sokolski jazz-orkester, ki nam je pod vodstvom g. prof. Justina zaigral tako, kakor že dolgo ne. Marljivo igranje in dobro naštudirani komadi so bili deležni vsesplošnega priznanja. Odlična kava trdke Meinl, dobra vina, dalmatinska krčma, ri — bar so morali

zadovoljiti še takega izbirčnega. Skratka, bil je lep večer, za kar gre vso priznanje organizatorjem.

— **Strossmayerjeva proslava** se je pred dnevi vršila na tuk. real. gimnaziji, kateri je prisostvoval tudi inšpektor g. prof. Dolenc. Na sporedu je bilo predavanje gđc. Antauer Marije o Strossmayerju, priložnostne deklaracije in recitacije (Makarovič Dušan in Škafar Anica) ter pevske točke pod vodstvom g. prof. Justina. Naš najvišji učni zavod se je na lep način oddolžil spominu nesmrtnega vladike.

— **Uradni dan** na tukajšnjem sodišču je samo ob sredah. Ob drugih dnevih naj nepoklicane stranke ne prihajajo!

— **Ljubljanski velesejm.** Gospod minister Dvora Nj. Vel. kralja je obvestil predsedstvo Ljubljanskega velesejma, da bodo letošnji spomladanski in letošnji jesenski Ljubljanski velesejem od 30. maja do 8. junija, oz. od 29. avgusta do 9. septembra pod pokroviteljstvom Njeg. Vel. kralja Petra II.

— **S. K. Mura** se najtoplejše zahvaljuje vsem, ki so mu z darovi, s sodelovanjem ali na kakršenkoli način pripomogli, da je sportni ples dne 1. februarja tako dobro uspel.

— **Nujno potrebna regulacija.** Prebivalci na spodnjem koncu Lendavske ceste so stalno izpostavljeni nevarnosti, da jih ob najmanjšem dežju zalije voda. Nevarnost tvori razjeden prekop, ki je v posebno slabem stanju od hiše posestnika Škrjleca in prav do mostu, kjer voda odteče v Ledavo. Pri zadnji katastrofalni poplavi se je v fazaneriji uredila struga tako, da je sedaj na škodo tem hišnim posestnikom. Majhen naliv že zadostuje, da voda sili od vseh strani na dvorišča, posebno nevarno pa je, če se napolni struga Ledave. Vsled majhnega padca in velikega pritiska, posebno pri mostu, sili voda po prekopu nazaj, tako da prestopi korito, poleg tega še pridre iz struge Ledave same, iz majhnih prekopov prepreženih po njivah in travnikih, tako da ni čudno, če imajo ti posestniki stalno

vodo pred pragom. Nevarnost pa je tudi za vso mesto. Prošnje prizadetih posestnikov, da bi se že slednjič odpravila stalno grozeča nevarnost, so do sedaj našla gluha ušesa. Dolžnost merodajnih faktorjev je, da temu vprašanju posvetijo že slednjič vso pozornost, kajti z odlašanjem naraščajo samo regulacijski stroški.

Gornja Lendava:

— **Zopet pri starem.** Po štirih hudomušnih mesecih so se nam zopet vrnili stari časi. Z nastopom novega pismože se zopet dostavlja pošta takoj po prihodu poštnega voza, tako da sprejmemo časopise isti dan izdaje. Stem so gornjelendavčani pridobili na času, pošta pa na slovesu.

— **Za bolnike.** Ker je tuk. zdravniški rejon zelo obsežen, se je odločil g. Dr. Branko Lukman, banovinski zdravnik v Gor. Lendavi, da bo vsako sredo od pol 15. ure naprej ordiniral tudi v Rogaševcih v gostilni Faflik (Raffel).

— **Društvo Jadranske straže** je imelo zadnjo nedeljo svoj občni zbor. Iz poročil funkcionarjev je bilo razvidno, da je društvo v minulem letu zadovoljivo delovalo. Številni družabni večeri niso bili le propagandnega značaja in v zabavo, ampak tudi v pouk, kajti z vsakokratnimi predavanji so se seznanjali člani o važnosti in pomenu našega Jadranskega morja. Na drugi strani pa so tvorili večeri lepo družabnost in trdno vez med člani: Za izredno društveno delavnost se je izrekla posebna pohvala podpredsedniku g. Kovač Karolu, evang. župniku v Gor. Slaveči in blagajniku g. Klasinc Štefanu, fin. podpregled. Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: Predsednik: Dr. Lukman, banov. zdravnik; podpredsednik: Kovač Karol, evang. župnik; tajnica: Špalin Marica, zaščitna sestra; blagajnik: Klasinc Štefan, fin. podpreglednik; prosvetar Kuštrin Stane, učit. v Dol. Slaveči; odborniki: Hül Pavla, Holsedl Franc, Černek Zvonimir, Perfant Vela, Kulovec Franc, Bokan Jožef, Frumen Teodor in Šaruga Mihael. Revizorja: Ph. Mr. Jezovšek Emilija in Pogon Franja. Novi odbor jamči, da bo deloval v istem pravcu ter z vso vnemo razširjal med člani lepo geslo: „Čuvajmo naše morje“.

— **Sadjarско društvo** si je v nedeljo 2. febr. na občnem zboru izvolilo star odbor s predsednikom g. Koglot Jožefom, šol. upr. v Kruplivanu. Predsednik je apeliral na člane, da se z večjo vnemo poprimajo društva ter sodelujejo pri izboljšanju sadjarstva v našem okraju.

— **Streljačka družina.** Zadnjo nedeljo je bila pri nas epidemija obč. zborov, kajti skoraj vsa društva so „sejala“. Imenovana družina je pokazala kako živo deluje in s kako vnemo vodi svoje člane v streljanju. Izstrelilo se je rekordno število metkov — 3597. Od 60 članov se je udeležilo streljanja 45 članov 188 krat. Izvedlo se je tudi nagradno streljanje. Nagrade so odnesli br. Sagadin, Hrvatski in Žigo. Nad celotnim uspehom imajo nedvom-

no svoj delež tudi dežurniki, ki so opravljali svojo težavno službo v strogem redu in disciplini. Izvolil se je sledeči odbor: Predsednik: Maršik Alojz, podpredsednik: Černek Zvonimir, tajnik: Lovrenčič Avgust, blagajnik: Žigo Štefan, odborniki: Sabo, Ovčak, Bunderla, Bokan, Ropoša in Špilak. Revizorji: Beloglavec, Brgles in Žnidaršič. Družini želimo, da se na svojem urejenem strelšču v slogi razvija in pridobi slehernega moča v svoje vrste.

— **Gornjelendavska posojilnica** bo imela v nedeljo 16. II. ob 12. uri v uradni sobi svoj V. redni občni zbor. Na dnevnem redu bo čitanje zapisnika, poročilo načelstva in nadzorstva, odobritev rač. zaključka in slučajnosti.

— **Rdeči križ.** Da ne zapostavljamo niti eno društvo omenjamo, da je imel zadnjo nedeljo svoj občni zbor tudi Rdeči križ. Posebnega dela društvo ni pokazalo, kljub temu pa bo še naprej životarilo. Izvoljen je bil stari odbor.

— **Bogojina.** Občinski odbor R. K. v Bogojini bo imel svoj letni občni zbor v nedeljo 9. t. m. ob 3. uri popoldne, po večernicah, v prostorih narodne šole. Na občnem zboru bodo poročila o delovanju društva in volitev odbora. Naše društvo se je v l. 1935 obnovilo in je imelo dve prireditvi, kar je še s članarino pripomoglo, da je priredilo božičnico in obdarovalo revno deco. Pri božičnici je bilo obdarovano dosti dece iz Filovca in Bukovnice, kjer pa žal, sta v obeh vaseh samo 2 člana. Apelirali bi, da bi se v tem letu priglasilo več članov iz omenjenih vasi, da bi bolje podprli karitativno delo R. K. Zato se vabijo tudi novi člani, da pridejo na občni zbor. — Odbor.

Prepovedan sestanek v M. Soboti

Gospod narodni poslanec Dr. Dobovišek Rudolf je za 9. t. m. v Murski Soboti prijavil politični sestanek, ki mu je bil z odlokom sreskega načelstva v Murski Soboti Pov. No. 198/4 z dne 4. II. 1936 prepovedan.

Vzlic temu agitatorji v raznih srezih vabijo ljudi za 9. t. m. v Mursko Sobotu z namenom, da došle množice na licu mesta izsilijo javno politično zborovanje mestu prepovedanega sestanka, ter na ta način oblastvo postavijo pred izvršeno dejstvo.

Javnost se opozarja, da se ne da zavesti po ljudeh, ki niso nikomur odgovorni in ki jim je zato tudi vse eno, kakšne bi bile posledice protizakonitega zborovanja v Murski Soboti in koga bi te posledice zadele.

Agitatorji in razširjevalci letakov, ki vabijo na prepovedano zborovanje, naj se izroče ali prijavijo najbližnji orožniški postaji.

Iz pisarne kr. banske uprave Dravske banovine v Ljubljani, S. No. 720/11 z dne 5. II. 1936.

Med tednom

DOMA

Ker si je domišljala, da je nezdravljivo bolana na želodcu, si je vpričo svojega otroka, z britvijo prerezala vrat, posestnica Osterc iz Buče vasi.

Lansko leto so pravdarji plačali za sodne takse v naši banovini do 15.000.000 Din.

Ob Jadranu so dozorele že prve češnje.

Prejšnjo nedeljo je začela padati v Novem Sadu gosta toča, ki je dosegla debelost graha.

V Sloveniji je bilo lani 783 požarov. Škode so napravili požari za 28 milijonov dinarjev, gasilci pa so obvarovali za 120 milijonov narodnega imetja.

Pričela so se dela v notranjosti skupščinske palače in imajo biti po dosedanjih napovedi končana do konca tega poletja tako, da bi se Narodna skupščina prihodnjo jesen že vselila v novo palačo.

Splitska gasilska četa je imela te dni občni zbor, ki je potekel zelo burno. Prekinil ga je alarm požara. Ko je bil ogenj udušen, se je zborovanje nadaljevalo in med gasilci ni bilo nobenih preprirov več.

Senator in veleindustrijalec Petar Teslić je nenadoma umrl.

DRUGOD

Newyorski ekspres je skočil, na nekem mostu, pri Samberiju s tira. Stroj in dva vagona sta se prevrnila v reko.

V Rusiji grade ogromna vojaška bombna letala, ki bodo imeli po šest motorjev, 12 strojnic in brzostrelni top. Razen tega bodo lahko nosila do 5000 kg bomb. Posadka letala bo štela 50 mož.

Velik upor je izbruhnil v železnem rudniku v Trenganu. Mnogo oseb je ubitih in ranjenih.

Zaradi mezdnege spora je pričelo v Londonu stavkati 8000 mesarjev.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

Zbornice in novi trgovinski zakon.

(Nadaljevanje.)

3. Nekateri predpisi novega zakona bi pomenile velike ovire v gospodarskem življenju. Kakor je v vladnem obrazloženju posebej poudarjeno, so izdelani ti predpisi po vzoru tuje zakonodaje velikih in naprednih držav. Že zaradi tega ti predpisi ne ustrezajo našim gospodarskim razmeram, ko je vendar naša gospodarska delavnost še ne razvita in na nizki stopnji.

4. Pretežni del določil novega zakona je nejasen in tako redigiran, da je vsebina mnogih norm nerazumljiva, celo za bolj inteligentne interese. To činjenico je treba smatrati za temeljno napako, predložene kodifikacije zlasti še, ker se z njo uvažajo zelo ostre kazni, ter je zato treba v takšnem zakonu predvsem uveljavljati

zahtevo, da so njegova določila popolnoma jasno povedana in precizno izražena.

5. V sistematičnem pogledu je vsaka posamezna materija novega zakona rešena na zelo kompliciran način, čeprav te komplikacije pri mnogih vprašanjih niso prav nič potrebne.

6. Zakonski načrt favorizira javne denarne ustanove v mnogo večji meri, kako pa se more to utemeljiti s stvarnimi razlogi.

7. Vprašanja gospodarskega dela tujcev in tujih podjetij so z zakonskim načrtom urejena preveč liberalno, ter so s tem vsekakor ogrožena naša nacionalna gospodarska podjetja, ki jim že itak preti vedno večja nevarnost od premoči tujih gospodarskih podjetij in gospodarske propagande nekaterih tujih držav.

8. Zakonski načrt za mnoga važna vprašanja ne daje jasnih definicij ter treba to smatrati kot težko napako zakonskega osnutka.

9. Zakonski načrt nima nikakih določil o kartelih, konzorcijih in podobnih ustanovah, ki dobivajo vedno večjo veljavo v današnjem gospodarskem življenju.

10. Končno vsebuje sedanji zakonski osnutek tudi mnogo in velikih jezikovnih in stilističnih napak, ki morejo pri praktičnem izvajanju zakona povzročiti največje težkoče, kakor tudi činjenice, da so na mnogih mestih predpisi tujih zakonov slabo prevedeni na naš jezik.

Vsi ti razlogi utemeljujejo načelno zahtevo zbornice, da se predlog I. in II. dela trgovinskega zakona umakne ter opozarjajo zbornice vse odločujoče činitelje na velike posledice tu navedenih napak ter tudi na potrebo, da se pri izdaji novega trgovinskega zakona, ki pomeni posebno delikatno vsebino za vso gospodarsko delavnost naše zemlje, mora najti pravilna rešitev za vsa osnovna vprašanja kodifikacije trgovinskega prava.

(Konec.)

Rok za vložitev davčne prijave za pridobitno podaljšanje

Sporočamo vsemu članstvu, da je rok za vložitev davčnih napovedi za pridobitno glasom odloka finančnega ministrstva podaljšan do 15. februarja 1936. Pozivamo članstvo, da v kolikor še niso vložili napovedi, store to najkasneje do gornjega roka. Vsa tozadevna pojasnila dobe p. n. člani v tajništvu Združbe med uradnimi urami.

Opozorilo.

Žigosani tisočdinarski bankovci se potegnejo v kratkem času iz prometa, zato jih zamenjajte čimprej z drugimi.

Poštna hranilnica

in njene podružnice, kakor tudi vsi poštni uradi v kraljevini, so začele s 1. februarjem t. l. izplačevati kupone št. 14 obveznic ratne štete.

Opozorilo vsem trgovcem!

Notranje ministrstvo je prepovedalo uporabo vseh avtomatov, ki so urejeni tako, da kupec ne ve natan-

čno, katero in kakšno blago bo prejel za svoj denar. Zlasti so to avtomati, pri katerih odloča slučaj ali sreča, kaj da dobi kupec. Banska uprava je zaradi tega razpisa notranjega ministrstva odredila, da se pregledajo vsi avtomati in je zlasti opozorila na naslednje avtomate: na avtomate „Polet“, tvrdke Union iz Zagreba, avtomate „Dirigent“, organizacije invalidov in na avtomate „Tura“ Jadranske straže.

Vse te avtomate je bilo treba s 1. februarjem 1936 odstraniti iz vseh lokalov. Če bi se našli še po 1. februarju ti avtomati v kakšnem lokalu, bo lastnik lokala kaznovan.

Obdačeni dohodek od poslopij in zemljišč

Novi pravilnik k čl. 83 zakona o neposrednih davkih se glasi v sedanji novi obliki takole:

Dohodek od zemljišč in poslopij se odbija od čistega dobička podjetij neglede na to, če se zemljišča in poslopja izkoriščajo v lastni režiji ali se pa oddajo v najem. Za zemljišče se odbije znesek katastrskega čistega dohodka. Za poslopja pa se odbija neglede na to, ali služijo samo v potrebe podjetja ali pa se deloma celotno oddajo v najem, znesek, ki je določen od davčne uprave, odnosno od davčnega odbora kot osnova zgradarine, v kolikor je ta dohodek izkazan v bilanci. Zaradi te izpremembe je prenehalo veljati pojasnilo davčnega oddelka z dne 20. septembra 1930. Da bi mogli odbiti obdačeni dohodek poslopij in zemljišč od davčne osnove družbenega davka, naj podjetja družbeni brutto dohodek poslopij in zemljišč, torej pri poslopijih davčno osnovo plus amortizacijsko kvoto, ki znaša v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in Novem Sadu 20%, v drugih mestih in trgih ter letoviščih 25% v vaseh pa 30%, izkažejo kot dohodek v posebni rubriki v računu dobička. V kolikor podjetje uporablja poslopje v lastne namene, se mora isti znesek, ki je izkazan kot dohodek v računu dobička, vnesti tudi v račun izgube. Knjigovodstveno se tako izkazani dohodek in izdatek briše, vendar pa ima podjetje pravico, da tako obdačeni dohodek še enkrat odbije od v bilanci izkazanega dobička. Podjetjem, ki obdačeni dohodek poslopij in zemljišč ne izkažejo v bilanci v posebni postavki naprej navedeni način, ne bo davčna uprava ta dohodek odbila od davčne osnove za družbeni davek.

KMETIJSTVO

Radio predavanja iz kmetijstva v l. 1936.

(Nadaljevanje.)

7. VI. Krošl: Sociologija vasi.

11. VI. Ing. Muri: O planšarstvu.

14. VI. Ing. Lah: O poljedelstvu.

21. VI. Humek: O sušilnici in sušenju sadja.

28. Kocjan: O smotrenem zatiranju tuberkulce pri goveji živini.

29. VI. Ing. Kotlovšek: Pleveli in škodljivci in njih zatiranje.

5. VII. Dolinar: Hmeljstvo v Sloveniji.

12. VII. Okorn: Prevažanje čebel na pašo.

19. VII. Kmetijski nasveti.

16. VII. Štrekelj: O prijateljih in sovražnikih v našem vrtnarstvu.

9. VIII. Ing. Mikuž: O poskusih z oljnatimi rastlinami in njih pomen za Slovenijo.

15. VIII. Kocjan: Nalezljive in najbolj pogoste bolezni perutnine.

16. VIII. Puš: Varujmo kmečke šege in navade.

23. VIII. Ing. Muck: Dvorišče na kmetih (Igrica).

30. VIII. Humek: Spravljanje sadja z ozirom na zahteve sadne trgovine.

6. IX. Kmetijsko-gospodinjstva ura.

8. IX. Ing. Skubic: Jesenska dela v sadovnjaku.

13. IX. Okorn: Odbira plemenjakov.

20. IX. Flego: Trgatev.

27. Priol: O brezalkoholnih sadnih pijačah.

4. X. Rigler: Prva pomoč živini v nezgodi.

11. X. Ing. Simonič: Jesensko obdelovanje zemlje in gnojenje.

18. X. Ing. Zupanič: 50 let kmetijske šole na Grmu.

25. X. Ing. Skubic: O intenzivnem sadjarstvu.

1. XI. Radiopredavanje drž. bakteriološkega vet. zavoda.

8. XI. Krošl: Kmečka družina.

15. XI. Basaj: Predhodniki današnjih zadrug.

22. XI. Okorn: Uspehi letošnjega čebelarstva.

29. XI. Kmetijski nasveti

6. XII. Ing. Muri: Kokošjereja.

8. XII. Ing. Lah: O travništvu.

13. XII. Ing. Skubic: Nepopolnoma družništvo naše vasi.

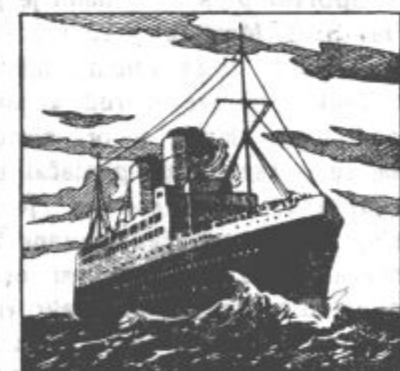
20. Okorn: O čebelni kugi.

27. XII. Puš: Kmečka mladina in mesto.

Takoj sprejem

4 mizarske pomočnike.

KUTASSI EUGEN, strojno mizarstvo Bogojna, Prekmurje.

BRZA POŠTANSKA LINIJA

ROYAL MAIL LINE

ZA JUŽNO AMERIJO

Brazilijo-Uruguay-Argentinio-Chile-Peru

Informacije brezplačno pri glavnom zastupstvu

ZAGREB, GAJEVA 59.